

Kdor hoče dobro obutev, si kupi Karo čevlje v Mariboru, Koroška cesta št. 19. 559

Rogaška Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Najuspešnejše in ceno zdravljenje v maju, juniju in septembru. Zahtevajte prospekte! 344

Mojster Kladivček.

Umrli je vaški kovač Jakob Rogel. Navadno so ga klicali: mojster Kladivček. Zakaj neki? Imel je čudno navado, da je nosil vedno seboj kladivce in par žrebljev v žepu in kjer je bilo na vratih, plotih itd. kaj treba pribiti, tam je to storil on. Mogoče je to delal radi tega, ker je baš potem te navade postal vaški in občinski kovač. — Kako pa je bilo to mogoče? — Čisto naravno, kakor bodete takoj slišali. Njegov prednik je bil umrl. Štirje kovači so se potegovali za občinsko službo in so temu ali onemu kaj obljubili, če jim pomore do službe. Kladivček pa je samo malo potrkal s kladivcem — in je dobil to službo.

Samo za nabijanje s kladivcem je do bil službo? — Res, samo za malo nabijanja. Na vrtnih vratih, blizu vasi, je že dolgo časa visela deska navzdol. — Mojster Kladivček je prišel s svojo popotno torbico po cesti, brž je segel po žreblju in kladivcu in že je bila deska spet pribita. To je videl gospod župan. Čudno se mu je zdelo, da je bila tuje mu človeku odtrgana deska na potu, ko jo je vendar posestnik vrta več kot stokrat tako videl, ne da bi jo pritrdil. Hotel je moža nagovoriti, a bil je že odšel. Čez par ur je stopil župan v vaško gostilno. Tam je takoj zapazil tistega mladega moža, ki je sedel pri mizi sam in je večerjal. »Dobrodošli, prijatelj, pa se zopet vidiva?« — Mož ni vedel, kaj

hoče župan in mu je začudeno gledal v obraz. »Ali niste Vi tisti popotnik, ki je tam zunaj vasi na vrtnih vratih pritrdil desko?« — »Da, to sem bil jaz.« — »Dobro! Pridite, sosed Matija!« se je obrnil k posestniku vrta, ki je bil tudi navzoč, »zahvalite tega moža, ker Vam je mimogrede popravil vrtna vrata!« — Sosed se je zadovoljno nasmehnil, je povedal par zahvalnih besed in je potem prisedel k tujcu z županom vred. Govorili so o tem in onem, o potovanjih, o rokodelstvu in rokodelcih in v županu je nastala želja, da bi dobil tega moža za občinskega kovača, ker mu je nesebičnost zelo ugajala.

Kladivček je moral ostati. Drugega dne je pokazal občinskemu zastopu, kaj zna iz svojega rokodelstva. Vsi so bili zadovoljni in brž je bila sklenjena pogodba. Tako je bil mojster Kladivček kaj hitro vaški in občinski kovač. Zdaj naj še kdo reče, da je res, če se pravi: »Kdor pride nenaprosen na delo, odide tudi nezahvaljen!«

K dohodkom, ki jih je dobival mojster Kladivček, je spadala tudi njiva, na kateri je sadil krompir in sočivje. Ko si je prvič ogledal njivo, je videl v cesti do polja mnogo lukenj, tako da je voz zdrknil zdaj v to, zdaj v ono. »Gospodje«, je rekel sosedom, »zakaj pa ne izpolnite lukenj s kamni?« — »Ne moremo na to misliti, ker imamo vedno kakšno drugo delo.« — Kaj je storil pa Kladivček? Kadar je šel na polje, je že od daleč nabral kamnov toliko, da jih je komaj nosil in tako je napolnil luknje za luknjo. Kmetje so se mu smejali, češ, da nima niti voja niti vprežne živine in kljub temu popravlja cesto za druge. Kladivčka to ni motilo, še dalje je nosil kamne in čez par let je bila cesta v redu. »Vidite«, je rekel, »če bi bil vsakdo izmed vas, ki je vozil tod prazen voz le enkrat zapeljal na cesto poln voz kamenja bi bilo delo opravljeno že v par mesecih.«

Ob nedeljah se je Kladivček rad izprehajal. Poiskal je mlada sadna drevesca, ki so sama zrasla na občinskih pašnikih in ob gozdovih. Cepil jih je in

posadil na pripravna mesta ob cesti ali ob plotovih. Pri delu ga je spremljalo mnogo radovednežev, ki so se tako priučili cepitvi sadnih dreves. V kratkem času je raslo v in okoli vasi vse polno sadnega drevja. Po 15 do 18 letih je imela občinska blagajna za sadje lepe dohodke.

Vaščani niso nikoli obžalovali, da so pridržali Kladivčka v vasi.

*

KUKAVICA.

Pomlad, prekrasno venčana,
nam troši nežno cvetje.
Iz gaja sem zelenega
glasi se milo petje.
In zdaj začujem sem pa tu
prepevat kukavico: ku-ku.

Ko se sprehajam za vodo,
pod lipo če počivam,
v veselju s srčno radostjo
pomladne dni uživam:
Mileje mi je v srca dnu,
ko slišim z gozda tam: ku-ku.

*

Pomladni hrošč.

Pomladni hrošč in mlad ogrc (tako se imenuje ličinka pomladnega ali rjavega hrošča) sta se srečala na gozdnem robu. Ker sta si bila v sorodu, sta se ne koliko pogovarjala.

»Ti si junak!« je rekel ogrc poln občudovanja. — »Da, dragi moj«, je odgovoril hrošč, »kdor je prispel tako daleč ko jaz —«. In zletel je na nizko hrastovo vejo in je začel žreti hrastov list. »Ali moreš ti tudi tako?« je vprašal ponosno. Ne, tega ne znam, je moral ogrc priznati, in kar slinje so se mu cedile. Tudi jezil se je malo nad hroščem. — »E«, je menil hrošč samozavesten in je zopet prispel na tla, »to je precej uborna hrana, ta tu goril Prestaro, veš, pretrdo in usnjato!«

»Ali, pomisli, to so vendar hrastovi listi!« je rekel ogrc očitajoče. »Tega ti ne razumeš, mali«, je odgovoril dostojanstveno hrošč, »hrastovo listje je to res, ali ni pravi letnik. Petsto let pre-

ko je hlastno srebal vročo kavo, si je dal od Lefèvre še točno popisati pot k farmi.

Deset minut pozneje je odšel — sam.

»Za kakih pet minut pridite za menoj!« je še naročil komisarju. »Skrijte se med drevje in ko čujete strel pištole, planite v hišo ter primite, kogarkoli najdete, moške, ženske ali otroke. Če se bodo upirali, streljajte! Pustite narednika s par možmi zunaj, nekja jih postavite pred hišo, druge na dvorišče. Vsakega naj ustrelijo, ki bi skušal uiti.«

Kakih dvajset korakov je napravil ven v temo, tam pa je vrgel od sebe površnik in si sezul čevlje. Da ga je tedaj videl policijski komisar, zelo bi se bil zavzel nad njegovo zunanostjo. Oblečen je bil v raztrgane hlače, umazano in ponošeno suknjo je imel na sebi, njegovi lasje so bili razmrščeni in bos je bil, pa golih nog do kolen.

»Sedaj pa — Bog mi daj vsaj malo sreče!« je pomrmral in se spustil v tek. Bose noge so se mu vdirale v vlažno zemljo, kmalu je bil od glave do pete ves blaten, pot mu je tekel po obrazu in se mešal s prstjo. Zdelo se je, kot da hoče biti za vsako ceno izmučen in zdelan in si dati po-

dobo zanemarjenega reveža in cestnega postopača.

Med vrbjem ob potočiču je obstal. Po popisu, ki mu ga je dal Lefèvre, je vedel, da mora biti že čisto blizu farme. Med drevjem je opazil slabotno luč.

Legel je na trebuh in nagnil uho trdo k tlom, vajeno je bilo najrahljajšega glasu. Res je čul pol kilometra za seboj umerjene korake Lefévrovih ljudi. Zadovoljen je vstal in se gibčno kakor mačka plazil k hiši.

Slabotni žarek luči mu je kazal pot in ko je prišel bliže, so mu udarili na uho razposajeni glasovi. Ljudje so bili še po koncu, luč je prihajala skozi odprto okno v pritličju, od tam so prihajali tudi glasovi, smeh in kričanje.

Detektiv si je zadovoljno oddahnil. Hvalabogu, — ptički še niso zleteli iz gnezda! Neslišno je lezel k vratom, ki so, razbita in polomljena, pričala o Lefévrovi gorečnosti.

Skozi odprta sobna vrata na levi je prihajal širok pas luči in razsvetljeval del veže, drugo je bilo v temi. Previdno je stopil detektiv čez hišni prag.

Koj ga je ustavil osoren glas:

»Kdo si?«

a samo, onemu, ki zna
kmetariti in hmelj pro-
dajati. Kupite zato knjigo HMELJARSTVO! Slane Dn 50, vezana
Dn 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Hmeljarstvo nese,

staro, haha! Tu bi moral priti tja ob veliko cesto, tam je par čisto mladih hrastov, o, mali moj, rečem ti —. In napravil je obraz pravega sladkosnedca.

»Do ceste je tri dni hoda«, je rekel ogrc. »Da, za vas lazače«, je pripomnil hrošč, »jaz sem v petih minutah tam. Brr, to je strašno življenje, biti tako ne okreten, grd, vedno v temi, vedno v blatu.« — »Ali tudi ti si bil nekoč tu doli, saj si bil ogrc«, si je predrznil mladič ugovarjati. Hrošču to ni bilo po godu. Nered se je spomnil svoje temne preteklosti. »Veš«, je rekel, »glavno je, da se izmotamo iz te revščine. Redkokada pride kdo do luči. Največ jih požre krt ali jih kmet pohodi. In vendar je svoboda tako lepa, blešč, vonj, luč in nikjer ovire, povsod zabava!«

»Ali nimate hrošči nič sovražnikov?« — Hrošč je nagubančil čelo. »O da! Mr-mrača je požrla kokoš, Piskača pa je fantek zaprl v vžigalično škatlico. Pa nevarnost samo poveča veselje. Tu v gozdu bi bilo lepo, jaz pa zletim vsak dan po enkrat v vas. Zadnjič sem se vsedel učenki na vrat. Ali je kričala! Celo župan se je prestrašil, ko sem mu treščil sredi v obraz. Vidiš, da si upam nad vse!«

Ogrc je pogledoval hrošča s spoštovanjem. Županu v obraz! On sam pa se je bal vsakega. »O«, je vzdihnil, »če bi že tudi jaz bil tako daleč ko ti!« — To je hrošču ugajalo. »Potrpi še, vse ima svoj čas. Glej, da te nihče ne požre in izogni se čevljev. Kdor tega ne stori, ne pride na svetlo, čeprav je take vrste. Zdaj pa zdravstvuj, mali, pozdravi vse doli! Jaz moram oditi. Lačen sem!«

Ogrc je gledal žalostno za njim. Še dve leti je moral čakati, dokler bo tako daleč. Nato je zlezal globlje v zemljo.

Pet tednov pozneje je našel ogrc na svojem potovanju globoko v zemlji kupček malih, rumenih jajčk in korak proč mrtvega hrošča. Prestrašen je pa spoznal hrošča, s katerim se je bil pogovarjal. Nerazumljivo se mu je zdelo, kako je prišel hrošč sem in zakaj je po-

ginil. Stari ogrc, ki je bil že tri leta star in je poznal svet, mu je raztolmačil to takole: »Sinko moj, krasna reč je, če zna kdo leteti, ali tisti, ki to zna, mora kmalu nato umreti.«

(Po P. Kellerju.)

UGANKE.

1. Kateri človek ima največ otrok?
2. Dva očeta, dva sinova — prineso tri zajce z lova; — vendar ima enega — vsak lepo rejenega. — Ali je mogoče to? — Je, toda povej kako!
3. Očetov otrok, materin otrok, pa vendar ni nobenega človeka sin? Kdo je to?
4. Jaz nosim gospodarja, gospodar pa mene. Kdo sem?
5. Kdo zna vse jezike?
6. Vidiš me, ko solnce sije, — ni me, ko oblak ga skrije; — kratka, ko pol-dan zvoní, — dolga sem, ko se mrači. (— Stritar.)
7. Kdaj dva dni dežuje?
8. Brez rok, brez nog, pa vrata odpira. Kaj je to?

NALOGE.

Sestavi iz sledečih zlogov znane pregovore:

1. čaj do dob hu po rim vra z
2. le naj po pra ta ta traj zno zno zu
3. čud dan i ma no po pre sad slast ve
4. ce hva la la last ma na na

REŠITEV UGANK IZ LISTA OD DNE 20. MARCA IN 17. APRILA 1929.

1. iz vasi; 2. zvon; 3. solnce; 4. zvon;
5. kadar jih imaš v ustih; 6. zeljnata glava; 7. krt; 8. kadar druga stoji; 9. zrcalo; 10. mleko; 11. repa; 12. v polni sod; 13. orehovo drevo; 14. pismo; 15. gospodar; 16. jajce; 17. jezdec na konju; 18. sneg.

REŠITEV NALOGE V LISTU OD DNE 17. APRILA 1929.

1. Krava pri gobcu molze.
2. Lepa beseda najde lepo mesto.
3. Moli in delaj.
4. Delo in jelo.

SMEŠNICE.

Tudi on ve. Tinček je pasel ovce. Ko jih je na večer gnal domov, ena kar ni hotela slušati. Tinček je vrgel vanjo kamen in jo je zadel tako nesrečno na glavo, da je padla in poginila. Tinček si ni upal domov, ampak se je skril v grmovju. Čez nekaj časa je prišel oče iskati svojega sinčka. Ko je zagledal mrtvo ovco sredi pota, je ves preplašen vzkliknil: »Bog ve, kaj se je tu zgodilo!« — Sinček pa mu je odgovoril iz za-zelenja: »Oče, jaz to vem prav tako dobro kakor ljubi Bog, pa si ne upam povedati!«

Svarilo. Stric: »Blažek, prižgi mi cigaro!« — Blažek: »Tu je, samo glej, da se ne opečeš!« — Stric: »Kako to?« — Blažek: »Saj je zadnjič rekel oče, da si boš enkrat še prav pošteno opekeli jezik!«

Matančno. Mati: »Ti si že zopet lizal med v šrambi. V očeh Ti je zapisano.« — Sinček: »Ne, mati, to je še od včeraj tam zapisano!«

Hitra pomoč. Triletna Anica: »Mamica, jaz se bodem omožila s sosedovim Ivančkom.« — Mati: »Za tako reč je pa treba dveh.« — Anica: »Dobro, potem pa še vzamem županovega Mihca.«

Ne zaupa! Mala Tončka je z materjo pri sorodnikih na kmetih. Prinesejo ji mleka. Tončka ga zavrne, rekoč: »Tega nočem, je od krave.« — Mati: »V mestu ga pa vendarle piješ.« — Tončka: »Tistega že, tisto mleko je pa od mlekarice.«

Izdal se je. Delavec je nosil lestev po ulici in je glasno klical: »Izognite se, ljudje!« — Gospod se ni hotel izogniti, lestev mu je zbila klobuk z glave in ga je lahno ranila na licu. Gospod je delavca tožil. Sodnik je delavca izpraševal, a ta je samo kazal z rokami, govoril pa ni. — Sodnik: »Kaj čem s tem človekom, saj je mutast.« — Gospod: »Kaj še! Kričal je tako glasno: Izognite se, ljudje!, da se ga je čulo po celi ulici!« — Sodnik: »Tako torej! Vi ste ga slišali? Zakaj se pa niste izognili!?« — Delavec je ostal seveda brez kazni, gospodu so se pa vsi smejali.

Bolj čutil ko videl je puškino cev, namerjeno na njegovo čelo.

»Prijetelj!« je odgovoril boječe.

V tistem hipu je ugasnila luč v sobi in smrt na tihoto je sledila hrupnemu veseljačenju.

»Kaj hočeš?«

Preden je mogel odgovoriti mož v sivi suknji, so zaropotali stoli v sobi in neki drugi glas, robat in zapovedovalen, je vprašal:

»Kaj je, Pierre?«

Žarek slepice je šinil po temi, blodil za trenutke po veži in polno posvetil po blatni, zane-marjeni postavi moža v sivi suknji.

»Kaj hočeš?« je vprašal zapovedovalni glas iz sobe. »Govori, če ne, dobiš kroglo!«

»Prijetelj sem!« je ponovil mož v sivi suknji plaho.

»Kako ti je ime?«

»Nicaise, gospod! Z Maugerjeve farme sem, s ceste v Mayene. Spal sem v kupu sena, pa je nekdo prišel in me stresel za ramo. »Brž! Teci!« mi je naročil. »K Chéronovi farmi teci, tam ob cesti v Chartres! Teci, kar te noge nesejo! Brez strahu vstopi, vrata bodo odprta. Našel boš ljudi v hiši. Povej jim, da se policija vrača in da pri-

haja s pomnoženimi močmi. Dobil boš srebrn frank za tvoj trud, če prideš o pravem času.»

Vzel sem pot med noge in tekem.

Med njegovim pripovedovanjem sta vstopila mož in ženska. Nejasno ju je videl mož v sivi suknji v poltemi. Slepica je še vedno polno obsevala njegovo vsega pomilovanja vredno postavo. Iz gruč v sobi se je čulo polglasno govorjenje.

»Policija —!«

»Tujec praviš da te je poslal?« je vprašal spet zapovedovalni glas. »Kak je bil?«

»Tega bi ne mogel povedati«, je odgovoril mož v sivi suknji ponižno. »Temno je bilo. Pa dejal je, da dobi srebrn frank za svoj trud. In jaz sem revež! Izprva sem mislil, da me ima za norca. Pa ko sem šel sem čez travnik, sem videl ljudi, ki so se skrivali v vrbju.«

Tisti z zapovedovalnim glasom je zaklel in se obrnil k tovarišem. »O da bi dobil tistega eno-kega izdajalca v pest —!«

Spet je grdo zaklel.

»Si govoril s policijo!« je vprašal ženski glas iz teme.

»Ne, gospa!« je odgovoril detektiv. »Niso me videli. Plazil sem se po rokah in nogah. Pa krog